

Nasveti ob nakupu digitalnega fotoaparata

V prejšnjem članku o digitalni fotografiji smo si pogledali najpomembnejše prednosti kompaktnih digitalnih fotoaparatorov pred klasičnimi in tudi pred zrcalnorefleksnimi digitalnimi. Naj jih samo na kratko ponovimo: mirne in ostre slike z veliko globinsko ostrino, močno približani (zoomirani) in makro posnetki, naravne in žive barve, takojšnji pregled slik, prihranek prostora in časa pri urejanju, majhne dimenzije in teža, enostavna uporaba in prenos na računalnik, možnosti dodatnih obdelav na računalniku.

Poleg že naštetih pglavitnih prednosti nam digitalni fotoaparati ponujajo še obilo drugih možnosti. Praktično vsi digitalni aparati imajo vgrajeno bliskavico, samosprožilec in več zaporednih posnetkov, snemanje filmčkov, snemanje zvoka in zvočnih komentarjev, dokup torbice, rezervnih akumulatorjev, dodatnih spominskih kartic, kabla za pregled posnetkov na TV in spreminjanje nekaterih nastavitev.

Boljši digitalni fotoaparati nam omogočajo tudi ročne nastavitve zaslonke, časa proženja, ostrine, odpravljanje rdečih oči, ostrenje v popolni temi, črno bele in starinske fotografije, digitalni fleš, ki posvetli temnejše dele fotografije in še marsikaj bi lahko našteli. Za te aparate lahko dokupimo tudi različne filtre in predleče: makro-, širokokotne in tele-adapterje.

Kaj pa **slabosti digitalnih fotoaparatorov**? Seveda se tudi kakšna najde. Prva slabost, ki jo nekateri očitajo digitalni fotografiji, je število barvnih točk. En fotograf mi je rekel: »Digitalni fotoaparati imajo 4 do 8 milijonov barvnih točk, moj diapozitiv pa jih ima 27 milijonov.« Po svoje ima prav. Še slabše je. Današnji ekrani, LCD monitorji in projektorji so sposobni prikazati samo 1 do 2 milijona točk. Pa vendar. V človeškem očesu je le 7 milijonov čepkov, ki ločijo barve. Preiskus, ki sem ga naredil med predavanji o digitalni fotografiji, pa je pokazal, da človeško oko v praksi loči manj kot milijon točk. Če torej gledamo sliko kot celoto, ne povečane posamezne dele, potem nam sedanja tehnologija prikaza enega milijona točk popolnoma zadošča. Že tistih 4 do 8 milijonov točk, ki jih zajame digitalni fotoaparat lahko opazimo samo, kadar slike povečujemo.

Druga pomanjkljivost, ki bi digitalne aparate lahko naredila še bolj uporabne, je hitrost. Pravzaprav imamo več hitrosti: hitrost vklopa aparata, hitrost ostrenja slike in zakasnitev od pritiska na sprožilec do posnetka slike. Sam vklop aparata običajno traja nekaj sekund, kar ponavadi ni problematično. Zakasnitev po pritisku na sprožilec je pri kompaktnih digitalnih aparatih samo dobre pol desetinke sekunde. To je približno še enkrat hitreje, kot pri zrcalno refleksnih digitalnih aparatih in občutno bolj kot pri klasičnih.

Še najbolj problematičen je čas ostrenje slike. Ta običajno traja od pol do ene sekunde. Nekateri aparati so pri tem sicer občutno hitrejši. Žal pa hitrejšo ostrenje zelo pogosto pomeni tudi slabše ostrenje in bolj neostre posnetke. Tako se moramo pri nakupu aparata pogosto odločati za hitrost ali za ostre fotografije. Sicer pa tudi pri klasičnih fotoaparatih zelo težko dobro izostrimo sliko prej kot v pol sekunde. Tej težavi se lahko izognemo, kadar je dogodek pričakovan. Če slikamo smučarje na tekmi, lahko sliko izostrimo še preden se smučar spusti po progi in izključimo avtomatsko ostrenje. V tem primeru ni težko smučarja ujeti v pravih vrsticah.

Sedaj si pa pogledjmo, kako si lahko **kupimo kar najboljši fotoaparat** za svoje potrebe. Najprej se moramo odločiti, koliko velik aparat smo pripravljeni nositi s sabo. Čeprav imajo že zelo majhni aparati 7 in več milijonov točk, bomo pri takih aparatih naleteli na kar nekaj omejitev. Ti aparati nikoli nimajo več kot 4x optični zoom, torej slike nikoli ne moremo močno približati. Zaradi majhnih dimenzij aparata ne moremo dobro držati v roki, kar pogosto povzroči premaknjene slike. Ker manjka prostora tudi za gumbe, so ti aparati skoraj vedno brez ročnih nastavitev, ali pa so te skrite nekje globoko v menijih. Tisti, ki mu takšne omejitve niso všeč, se bo moral odločiti za večji fotoaparat, ki ga ne bo nosil v žepu ampak posebej v torbici.

Za odlične fotografije je potrebnega veliko znanja. Te ga lahko osvojite na tečajih.

Naslednja odločitev je namenjena številu barvnih točk (ločljivost ali resolucija). To pomeni zrnatost fotografije, vendar to **še ni merilo za ostrino slike**. Če fotoaparat nima tudi dobre optike in elektronike, tudi 8 milijonov točk ne bo zagotovilo ostre slike. Takšnih primerov je zelo veliko tudi pri aparatih poznanih znamk. O številu barvnih točk sem nekaj več napisal že zgoraj. Za tistih 80 ali 90 odstotkov uporabnikov, ki nobene slike ne povečajo in izrezujejo, bo 4 ali 5 milijonov točk čez glavo zadosti. Večje število je samo stvar prestiža. Normalnih, majhnih fotografij pa to ne bo čisto nič izboljšalo. Pri fotografijah 10 x 15 cm zelo težko ločimo med sabo resolucije več kot 1 milijon točk.

Na kvaliteto optike lahko nekoliko sklepamo po imenu proizvajalca same optike (ne celotnega fotoaparata). Če so optiko naredili pri Fujiju, Pentaxu ali Zeisu, se skoraj lahko zanesemo, da je dobra. S kakšnim no-name objektivom pa bomo zelo težko dobili ostre slike na širšem območju zooma

Približanje slike ali zoom je prav tako eden glavnih dejavnikov. Merodajen je predvsem optični zoom, ki slike ne poslabša. Pri digitalnem zoomu se zmanjša ločljivost slike. Za različne skupinske fotografije, utrinke z morja ali potovanje običajno zadošča 3x optični zoom. Pravi ljubitelji fotografije in narave pa zagotovo ne bodo zadovoljni, če jim aparat ne bo omogočal vsaj 8x približano sliko.

Naslednji dejavnik je najbolj odprta zaslonka. Ta pove, koliko svetlobe potrebujemo za fotografiranje. Pri tem so si današnji digitalni fotoaparati zelo enakovredni. Le malo je takšnih, ki imajo lahko zaslonko pod 2,8. Nekaterim aparatom se ta zaslonka poslabša (poveča) pri večjih povečavah.

Pomembna je tudi najbolj zaprta zaslonka. Ta določa globinsko ostrino slike. Večina digitalnih kompaktnih aparatov ima zaprto zaslonko na 4 do 8. HP-945 je eden redkih, če ne edini kompaktni aparat, ki zaslonko lahko zapre na 11,3. To mu omogoča izredno globinsko ostrino posnetkov, torej večje izostreno področje.

Naslednji, ne čisto zanemarljiv dejavnik je velikost spominske kartice, ki odloča o tem, koliko posnetkov bomo lahko shranili v fotoaparatu, preden jih bomo prenesli na računalnik. Za aparate z manj kot 128 MB prostora na spominski kartici, bomo morali dokupiti dodatno kartico kmalu po nakupu aparata. Na tako kartico lahko shranimo približno 40 posnetkov z največjo ločljivostjo.

Nekateri digitalni fotoaparati znajo sami zelo dobro odpravljati problem rdečih oči, ki se pojavlja pri fotografiranju z bliskavico. Drugi aparati so pri tem manj uspešni, zato je tudi to dobro preizkusiti.

Dobre avtomatske nastavitve so zelo pomembne za začetnike in kadar imamo malo časa. Te nastavitve pri dobrih aparatih zagotavljajo dobre posnetke. Pri teh aparatih z avtomatskimi nastavitvami imamo sorazmerno redke ponesrečene posnetke. Za odlične posnetke pa je treba fotoaparat dobro poznati in kakšno nastavitvev spremeniti ročno. Ročne nastavitve dopuščajo mnogo večjo ustvarjalnost, zato pa zahtevajo več časa in znanja. Ceneni aparati ročnih nastavitvev nimajo, žal pa tudi avtomatske pri vseh ne delujejo ravno dobro.

Vsi dejavniki, ki smo jih našteali do sedaj, v končni fazi vplivajo **na kvaliteto slike**. Kako lahko preverimo to? Mnoge slike lahko najdemo na internetu. Žal pa za te slike ponekod sploh ne vemo, s kakšnim aparatom so bile posnete (npr. Canon galerija). Poleg tega so te pogosto zmanjšane na format 1024 x 768. To je premalo, da bi lahko slike dovolj povečali in opazili resnične razlike med dobrimi in manj dobrimi fotoaparati. Zato je najboljši test, da si ogledamo natisnjene slike, posnete z določenim aparatom. Če so slike velike 20 x 30 cm, bomo zagotovo opazili prednosti enih in slabosti drugih aparatov. Na tak način bomo zanesljivo lahko izbrali dober fotoaparat. Težava je le v tem, da nam skoraj nikjer vzorcev slik ne morejo pokazati.

Kaj pa, ko smo se odločili za nek model aparata? V veleblagovnicah in še marsikje nam izročijo škatlo z aparatom, na nas pa je, kako se bomo stvari lotili. Žal danes le malokdo prebere navodila in preizkusi različne funkcije. Večini zadošča, da najdejo gumb z avtomatskimi nastavitvami in sprožilec. Težave pa se pojavijo, če tak uporabnik nehote premakne kakšen gumb. Potem mu pa sploh ni jasno, zakaj so slike neostre, bele ali na kakšen drug način pokvarjene. Zato je nadvse koristno, če nam v trgovini lahko pokažejo vsaj osnovne funkcije fotoaparata.

Če hočemo sami preizkusiti vse možne nastavitve aparata in njihove učinke v različnih situacijah, nam to zagotovo vzame nekaj tednov časa. Za tiste, ki želijo delati res odlične digitalne posnetke, je nadvse dobrodošel tečaj. Izkušen inštruktor nam lahko v dveh popoldnevih prikaže vse koristi različnih nastavitvev, s katerimi lahko polepšamo svoje slike. Žal si takšen tečaj lahko privoščimo le za nekatere digitalne fotoaparate.

S tem zaključujem serijo treh člankov o digitalni fotografiji, ki ste jo lahko prebirali v Grafitih. Tisti, ki je katerega od člankov spregledal, si ga lahko naloži z naše domače www.3bm.si. V tem času smo odprli prav posebno stran, namenjeno digitalni fotografiji. Tam boste lahko našli odgovore na marsikatera vprašanja.

Za fotoaparata Benq S-40 in HP-945 vam lahko nudimo pomoč in tečaje. Z veseljem vam bomo odgovorili, če nas pokličete na telefon (04) 58-36-444. Pri nas dobite tudi različno **dodatno opremo** za fotoaparate, **prenosne diske** za shranjevanje slik na dopustu in tudi **prenosne računalnike**, na katerih lahko slike sproti pregledujete.

Bogdan Bricelj
3BM Elektronika in mikroračunalniki d.o.o. Jesenice